

แนวทางการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ
ของโรงเรียนเชียงรายนัญญานุกุล จังหวัดเชียงราย

**The Guidelines for Professional Learning Community Management
to Improve the Quality of Learners with Sspecial Needs of
Chiang Rai Panyanukul School**

วันที่รับบทความ: 21 มี.ค. 65

วันที่แก้ไขบทความ: 4 ธ.ค. 65

วันที่ตอบรับ: 10 ธ.ค. 65

พัทริกา โปธิ¹

Phattarikar Phothi¹

พูนชัย ยาวีราช²

Phoonchai Yawirach²

สุวดี อุปปินใจ³

Suwadee Ouppinjai³

---

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (2563)

¹ Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education. Chiang Rai Rajabhat University. (2020).

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)

² Assistan Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education. Chiang Rai Rajabhat University. (Advisor)

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

³ Assistan Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education. Chiang Rai Rajabhat University. (Co Advisor)

บทคัดย่อ

การศึกษาอิสระ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ของโรงเรียนเชิงราชปัญญาคุณ จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ปัจจัยสำคัญ และแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลการศึกษา แนวทางการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วิทยุทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน อยู่ในระดับมาก 2) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเป็นชุมชนกัลยาณมิตร อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยรวม พบว่า ปัจจัยที่มีผลในระดับมากที่สุด คือ ด้านบุคลากร 4) แนวทางการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยรวม พบว่า 4.1) ด้านการวางแผน ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ วิทยุทัศน์ และเป้าหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ ให้ชัดเจน 4.2) ด้านการปฏิบัติตามแผน ควรมีการดำเนินกิจกรรมด้วยเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและผู้ร่วมกิจกรรม 4.3) ด้านการตรวจสอบ ควรมีการทบทวนวิทยุทัศน์และเป้าหมายร่วมกันของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้วยการกำหนดวิธีการและประเด็นที่จะตรวจสอบให้ชัดเจน 4.4) ด้านการปรับปรุงแก้ไข ควรมีการส่งเสริมให้มีการนำเสนอ วิทยุทัศน์และเป้าหมายร่วมกันของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพทุกครั้ง

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คุณภาพของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

Abstract

The purposes of this study aimed to investigate the present conditions, desirable conditions, important factors and “guidelines for developing professional learning community management to improve the quality”. The result of the study revealed that on present conditions of professional learning community management, the overall averages revealed at very high level as considering each aspect. Next, on desirable conditions of professional learning community management the overall average revealed at a high level, as considering each aspect with the highest average was being a friendly community at the highest level. Then, on important factors that affecting to the management of professional learning communities the overall average showed that the highest aspect was individual aspect. And the guidelines for community management of professional learning on the overall show that.

4.1 Planning: On the planning stage, should be clearly assigned the objectives, vision, & goals of the PLC. 4.2 Doing: On the implementation of the plan, conduct activities with techniques and methods that are suitable for the target group. 4.3 Checking: On the checking aspect, should be reviewing and sharing ideas the vision and goals of the community by clearly defining the methods and issues before checking. 4.4 Action: should be always encourage the presentation of the ideas, vision, and goals of the professional learning community at all times.

Keywords: Management, Professional Learning Community, The Quality of Learners with Special Needs

บทนำ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) มีความเชื่อพื้นฐานที่ต้องการช่วยเหลือและส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนมีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันโดยผ่านกระบวนการ พัฒนาวิชาชีพ (พูนชัย วิชาช, 2562, น. 473) และเป็น

การรวมตัวของกลุ่มคนในวิชาชีพครูที่มีความรู้ความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มาร่วมแลกเปลี่ยน แบ่งปัน เรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ ร่วมกันทำให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่เพื่อนำไปประยุกต์และปรับใช้ตามแต่ละสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่างๆ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงการทำงานของครูจากวัฒนธรรมแบบเดิมที่ทำงานอย่างโดดเดี่ยว มาเป็นการทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยมุ่งมันให้เกิดผลลัพธ์ต่อสมรรถนะทางวิชาชีพสำหรับครูและทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเกิดสังคมแห่งความรู้ที่อาศัยความร่วมมือเป็นฐานในการปรับตัวและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นชุมชนที่ทำให้เกิดการปรับปรุงทักษะเจตคติ ความเข้าใจ กระตุ้นการปฏิบัติงานของครูและกลุ่มครู พัฒนาจากการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบเป็นการพัฒนาตนเอง พัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ จนในที่สุดกลายเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (ปองทิพย์ เทพอริย์, 2557: น.286)การนำแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในโรงเรียนเป็นการเปลี่ยนจากผู้สอนเป็นนักเรียนทำงานร่วมกับเพื่อน และรวมตัวกันเป็นชุมชนหรือเครือข่ายปรึกษาหารือและช่วยเหลือกัน อยู่กันอย่างมีความสุข และยังเปลี่ยนแปลงการทำงานของครู เปลี่ยนวัฒนธรรมของโรงเรียนเป็นการสะท้อนความคิดและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครูที่ได้รับอิทธิพลจากการสนทนา เพื่อช่วยเหลือกันในการพัฒนาวิชาชีพระหว่างครูในโรงเรียน (Gilrane and Others, 2008, p. 101) หมายความว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะเปลี่ยนแปลงนักเรียน ครู ผู้บริหาร และโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง (วิจารณ์ พานิช, 2555: น.191)

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเชิงราชปัญญานุกูล จังหวัดเชียงราย มีกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยมีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจ สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติได้ การศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล นำข้อมูลมาใช้ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) ให้ตรงกับความต้องการจำเป็น เหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญผู้เรียนร้อยละ 86.42 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ ผู้เรียนร้อยละ 88.97 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา ผู้เรียนร้อยละ 75.94 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

ชิ้นงาน ผลงานของผู้เรียน มีกระบวนการทำงานเป็นทีม ผู้เรียนร้อยละ 86.04 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการพัฒนาตนเองและสังคม ตามระดับความสามารถและศักยภาพของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละทักษะการเรียนรู้ อยู่ในระดับดีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 88.57 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) คิดเป็นร้อยละ 92.35 และ ผู้เรียนร้อยละ 89.41 มีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ทำงานอาชีพตามระดับ ความสามารถและศักยภาพของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (โรงเรียนเชียงราชปัญญานุกูล , 2563, น. 26-36)

จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณภาพของผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ปรับปรุงให้ดีขึ้น เพื่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ โดยใช้แนวทางการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ การดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ของโรงเรียนเชียงราชปัญญานุกูล มีปัญหาและอุปสรรคหลายด้านจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข และการดำเนินการแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ควรที่จะได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะทำการวิจัย แนวทางการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ของโรงเรียนเชียงราชปัญญานุกูล จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้สถานศึกษาได้รับประโยชน์จึงได้ดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2. เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ประโยชน์ของการศึกษา

1. ด้านความรู้

1.1 ได้ทราบถึงสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และได้ทราบถึงสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1.2 ได้ทราบถึงปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1.3 ได้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2. ด้านการนำไปใช้ โรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล ได้แนวทางการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพการศึกษา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ขอบข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 6 องค์ประกอบ คือ 1) วิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน 2) ระบบที่มาร่วมแรงร่วมใจ 3) ภาวะผู้นำร่วม 4) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ 5) การเป็นชุมชนกัลยาณมิตร 6) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน

2. กระบวนการศึกษิตตามหลักการบริหารวงจรคุณภาพ PDCA คือ 1) การวางแผน (Plan) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do) 3) การตรวจสอบ (Check) 4) การปรับปรุงแก้ไข (Act)

3. ปัจจัยพื้นฐาน 4M's คือ 1) คน (Man) 2) เงิน (Money) 3) วัสดุตั้งของ (Materials) 4) การจัดการ (Management)

ขอบเขตด้านประชากร

1. กลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 คน และครูโรงเรียนเชิงราชปัญญานุกูล ปีการศึกษา 2564 จำนวน 67 คน รวมทั้งสิ้น 71 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการร่วมการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ของการศึกษาครั้งนี้ เป็นการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Selection) เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ของโรงเรียนเชิงราชปัญญานุกูล จังหวัดเชียงราย มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ในขั้นตอนนี้ คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงนโยบาย (Policy Research) โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology Research) ที่มีวิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัย (Research Design) โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในขั้นตอนนี้ได้ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นคำถามแบบสำรวจรายการ (Check-list) ประกอบด้วย เพศ

อายุ วุฒิกการศึกษา ระดับชั้นที่ทำการสอน กลุ่มสาระที่สอน และประสบการณ์ในการสอน ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ของโรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล จังหวัดเชียงราย มีลักษณะเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในขั้นตอนนี้ได้ใช้วิธีการดำเนินการเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการร่วมการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Selection) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มย่อย โดยการแปลความหมายที่เหมาะสมจากข้อมูลดิบในการประชุม การตีความและข้อเสนอแนะ ในส่วนของการวิเคราะห์และรายงานผลจะใช้การวิเคราะห์จากความจำ (Memory-Baser Analysis) การวิเคราะห์จากการบันทึกย่อ (Note- Baser Analysis) แล้วทำการสรุปสังเคราะห์ให้เป็นความเรียง เพื่อจัดทำเป็นแบบบันทึกการประชุมสนทนากลุ่ม

3. ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในขั้นตอนนี้ได้ใช้วิธีการดำเนินการเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการร่วมการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Selection) การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มย่อย โดยการแปลความหมายที่เหมาะสมจากข้อมูลดิบในการประชุม การตีความและข้อเสนอแนะในส่วนของ การวิเคราะห์และรายงานผลจะใช้การวิเคราะห์จากความจำ (Memory-Baser Analysis) การวิเคราะห์จากการบันทึกย่อ (Note- Baser Analysis) แล้วทำการสรุปสังเคราะห์เป็นความเรียง เพื่อจัดทำเป็นแบบบันทึกการประชุมสนทนากลุ่มย่อย

ดังนั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถาม และการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) สถิติที่ใช้ประกอบไปด้วย วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ค่า PNI และเนื้อหาสำคัญ นำเสนอในรูปแบบตาราง และความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเป็นชุมชนกัลยาณมิตร อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ โครงสร้างสนับสนุนชุมชน อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน อยู่ในระดับมาก

1.2. สภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเป็นชุมชนกัลยาณมิตร อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ และ โครงสร้างสนับสนุนชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันอยู่ในระดับมาก

2. ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยรวม พบว่า ด้านที่สูงที่สุดคือ ด้านบุคลากร (Man) ได้แก่ ความสนใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา แรงจูงใจ ภาวะผู้นำทางการวิชาการของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นำง บุคลิกภาพและวุฒิภาวะของผู้นำง และ ความเชี่ยวชาญของผู้นำง รวมทั้งองค์ความรู้ของผู้ร่วมวง ความไว้วางใจของผู้ร่วมวง และความเป็นกัลยาณมิตรของผู้ร่วมวง และการบริหารจัดการที่เอื้ออำนวยการเกิด PLC

3. แนวทางการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยรวม พบว่า

3.1) ด้านการวางแผน (Plan) กำหนดวัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์ และเป้าหมายของ PLC ให้ชัดเจน วางแผนออกแบบกิจกรรมและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยเสริมสร้างความสามัคคีของทีม และวางแผนและออกแบบโครงสร้างสนับสนุนชุมชนของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้ชัดเจน และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ 3.2) ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do) ดำเนินกิจกรรมด้วยเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและผู้ร่วมกิจกรรม และ

ดำเนินพัฒนาโครงสร้างสนับสนุนชุมชนของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ 3.3) ด้านการตรวจสอบ (Check) มีการทบทวนวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้วยการกำหนดวิธีการและประเด็นที่จะตรวจสอบให้ชัดเจน 3.4) ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Act) ควรส่งเสริมให้มีการนำเสนอวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพทุกครั้ง ให้ผู้ร่วมวงได้แสดงความรู้สึกร่วมกิจกรรม โดยการใช้เทคนิคการพูดสนทนา การเขียน หรือการวาดรูปภาพ เพื่อเปิดใจแก่ผู้ร่วมกิจกรรม

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ของโรงเรียนเชิงราชปัญญาญานุกูล จังหวัดเชียงราย มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า

1.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเป็นชุมชนกัลยาณมิตร อยู่ในระดับมาก ของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ของโรงเรียนเชิงราชปัญญาญานุกูล จังหวัดเชียงราย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ต้องอาศัยความเป็นกัลยาณมิตรที่มีสอิสระทางใจ และเคารพซึ่งกันและกัน ดังที่ วิจารณ์ พานิช (2555, น.139) กล่าวว่า ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring Community) มีหลายองค์ประกอบที่มีมมสำคัญขององค์ประกอบสำคัญของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่มุ่งความเป็นชุมชนแห่งความสุขในการทำงานและการอยู่ร่วมกัน โดยเน้นวัฒนธรรมแบบเปิดเผย สร้างความรู้สึกลดอคติ อิศระ วางใจ และเคารพซึ่งกัน ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring Community) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มินตรา ลายสนิท เสรีกุล และปิยพงษ์ สุเมตติกุล (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหาร

โรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต
เบญจบุรพา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ
การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสห
วิทยาเขตเบญจบุรพา กรุงเทพมหานครในภาพรวม และรายด้านทุกด้านปฏิบัติอยู่ในระดับ
มาก รวมทั้งในด้านการเป็นชุมชนกัลยาณมิตร อยู่ในระดับมาก

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง
วิชาชีพ พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเป็นชุมชนกัลยาณมิตร อยู่ในระดับมาก
ที่สุด ของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
ที่มีความต้องการพิเศษ ของโรงเรียนเซียงราษฎร์อนุกุล จังหวัดเซียงราษฎร์ ทั้งนี้อาจ
เนื่องมาจากคุณลักษณะการเป็นชุมชนแห่งกัลยาณมิตรเพื่อขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้
ทางวิชาชีพ เพื่อนำมาพัฒนานักเรียนโดยการใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง
วิชาชีพ ดังที่ วรรณิศา ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557, น.57) กล่าวว่า ชุมชน
กัลยาณมิตร (Caring Community) มีลักษณะสำคัญคือ การอยู่ร่วมกันของกลุ่มคนที่มุ่งเน้น
ความสุขทั้งการทำงานและการอยู่ร่วมกัน มีลักษณะวัฒนธรรม แบบวัฒนธรรมเปิดเผย
ที่ทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างอิสระ มีความไว้วางใจ และเคารพซึ่ง
กันและกัน มีความเอื้ออาทร เกื้อกูลกัน สมาชิกร่วมกันทำงานแบบอุทิศตนเพื่อวิชาชีพ มีเจต
คติทางบวกต่อการศึกษาและผู้เรียน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุวรรณ แดงมา
(2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่องสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของครูที่มีต่อ
การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้าง ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษา
สุราษฎร์ธานี ผลการวิจัย พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์
ของการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และการเป็นชุมชน
กัลยาณมิตร วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี ด้านการบริหารจัดการชุมชนการเรียนรู้ทาง
วิชาชีพ (PLC) และด้านการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยรวมอยู่ใน
ระดับมาก

2. ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยรวม พบว่า

2.1 ด้านบุคลากร (Man) ได้แก่ ความสนใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา แรงจูงใจ ภาวะผู้นำทางการวิชาการของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นำวงสนทนากลุ่ม บุคลิกภาพและวุฒิภาวะของผู้นำวงสนทนากลุ่ม และ ความเชี่ยวชาญของผู้นำวง รวมทั้งองค์ความรู้ของผู้ร่วมวงสนทนากลุ่ม ความไว้วางใจของผู้ร่วมวงสนทนากลุ่ม และความเป็นกัลยาณมิตรของผู้ร่วมวงสนทนากลุ่ม และการบริหารจัดการที่เอื้ออำนวยให้เกิด PLC ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจัยด้านบุคลากรถือว่าจะต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการเป็นผู้นำสนทนากลุ่มและมีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อให้การดำเนินงานและการจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของสถานศึกษามีคุณภาพสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นไปตามที่ ชงชัย สันติวงษ์ (2543, น.7-8) และสมคิด บางโม (2545, น.61-62) กล่าวถึงปัจจัยในการจัดการที่เป็นมูลเหตุที่สำคัญและผู้บริหารทุกคนต้องสนใจในงานด้านการบริหารจัดการ คือ คน (Man) ทรัพยากรบุคคลที่ถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่จะก่อผลสำเร็จให้กับกิจการ ได้อย่างมาก ทั้งนี้ในแง่ของปริมาณและคุณภาพ

2.2 ด้านงบประมาณ (Money) ได้แก่ การวางแผนงบประมาณในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ การร่วมกันพิจารณาการจัดสรรงบประมาณ ให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลกับงานมากที่สุด ให้หัวหน้าฝ่ายบริหารจัดการด้วยตนเอง การจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินงานตามแผน PLC มีระบบการตรวจสอบ ติดตามประเมินการส่งเสริมงบประมาณจากหน่วยงานอื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงบประมาณที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด ดังที่ ไตรรัตน์ จงจิตร (2546, น.127-135) และเสกสิฐ เล่ากิจเจริญ (2550, น.7-8) กล่าวว่า ด้านงบประมาณ หมายถึง แผนการเงินของโรงเรียนที่จัดทำขึ้นโดยการกำหนดรายรับรายจ่ายของงาน โครงการต่างๆ ที่จะดำเนินการเพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อการเรียนการสอนของสถานศึกษา จะต้องมีการจัดสรรทรัพยากรและบริหารงานงบประมาณ

อย่างมีคุณภาพเพื่อจัดหา พัฒนา ปรับปรุง ซ่อมแซม และใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์อย่าง ประหยัดสุด เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนสูงสุด

2.3 ด้านวัสดุสิ่งของ (Materials) ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการส่งเสริมให้ เกิดวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันภายในวง PLC การใช้อุปกรณ์ให้เปลืองน้อยที่สุด หรือใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับผู้นำวงสนทนากลุ่ม ผู้นำวง PLC เป็นบุคคลที่สำคัญต่อการดำเนินการภายในวง เพื่อให้ผลการจัดกิจกรรมเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของวง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการดำเนินงาน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้นำวงสนทนากลุ่ม และการเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่ เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับ ไตรรัตน์ จงจิตร (2546, น.127-135) และ เสกสิฐ เล้ากิจเจริญ (2550, น.7-8) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า หลักการ 4M's ด้านวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง การจัดซื้อ การเรียนการสอน และนวัตกรรมที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการเรียนการสอน โดยมีระบบ การจัดหาและบำรุงรักษาที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งมีการบริการและส่งเสริมการใช้อย่าง ทัวถึงและเป็นระบบการบริหารงานวัสดุอุปกรณ์ที่ดี จะนำไปสู่การบริหารจัดการเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์เพื่อการดำเนินงานและการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพทำให้การใช้วัสดุ อุปกรณ์เป็นไปอย่างเหมาะสมและเกิดคุณค่าตรงกับความต้องการของผู้บริหาร ครูและ นักเรียน และวัสดุสิ่งของ (Material) ถือเป็นปัจจัยที่มีปริมาณและมูลค่าสูงไม่ต่างไปจาก ปัจจัยตัวอื่นๆ เพราะวัตถุดิบและสิ่งของเหล่านี้ จะต้องมีการจัดหามาใช้ดำเนินการผลิต

2.4 ด้านการจัดการ (Management) ได้แก่ เทคนิคและวิธีการสร้างวิสัยทัศน์ และเป้าหมายร่วมกันของผู้เริ่มวง PLC การบริหารจัดการที่เอื้อต่อการดำเนินงานของผู้ร่วม กิจกรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การบริหารจัดการกิจกรรมที่มีคุณภาพ รูปแบบและเทคนิค การจัดกิจกรรม PLC และการส่งเสริมกิจกรรมที่เกิดจากวง PLC การสร้างแรงจูงใจด้วย เทคนิควิธีการด้วยรูปแบบที่เหมาะสม และแนวทางการบริหารจัดการกิจกรรม PLC ที่มี คุณภาพ เป็นปัจจัยสำคัญของการทำกิจกรรม ดังที่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2545, น.6-7) ได้สรุปว่า การจัดการเป็นเรื่องของการผสมผสานหรือบูรณาการทรัพยากร การจัดการ ประกอบด้วย คน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) วิธีการ (Method) ตลาด (Market) ข้อมูลข่าวสาร (Information) และเวลา (Time)

3. แนวทางการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยรวม พบว่า

3.1 ด้านการวางแผน (Plan) ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์ และเป้าหมายของ PLC ให้ชัดเจน วางแผนออกแบบกิจกรรมและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยเสริมสร้างความสามัคคีของทีม และช่วยผ่อนคลายผู้เข้าร่วมวงให้เกิดความเป็นกันเอง การจัดหาผู้นำวงสนทนากลุ่ม กำหนดบทบาททำให้ชัดเจน จัดเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับผู้นำวงสนทนากลุ่ม รวมไปถึงการศึกษาแผนการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง วางแผนออกแบบกิจกรรมและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีของการเข้าร่วมกิจกรรม และวางแผนและออกแบบ โครงสร้างสนับสนุนชุมชนของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้ชัดเจน และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ต้องมีการเตรียมการวางแผนการดำเนินการ ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, น.8-13) ได้กล่าวถึงวงจรการเรียนรู้ หรือการวิจัยปฏิบัติการ เป็นวงจรคุณภาพ PDCA ไว้ในเอกสารแนวทางการวิจัยปฏิบัติการ : โครงการ โรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การวางแผน (Plan : P) ผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย ครุภัณฑ์วิจัย ผู้บริหารนักวิจัย และ ผู้สนับสนุนหรือนักวิจัยภายนอก จะเริ่มต้นด้วยการวางแผนการเรียนรู้ หรือการวิจัยปฏิบัติ การกำหนดจุดมุ่งหมายจากฐานตนเอง หรือประสบการณ์เดิม ซึ่งจะได้ ข้อมูล สาระ หรือประเด็นปัญหาในการวิจัยจากการประเมินสถานภาพของตนเอง และของโรงเรียนเป็นภาพรวม (Pre-test) ขอบเขต และปัญหาวิจัยปฏิบัติ ควรจะแคบและเฉพาะเจาะจง เพื่อมุ่งนำไปใช้ในวงกว้างหรือไปใช้อ้างอิง โดยทั่วไป ดังนั้น นักวิจัยในโครงการจะต้อง กำหนดเนื้อหาและวิธีการวิจัยให้ได้ผลตามความเฉพาะเจาะจงนี้

3.2 ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do) ควรดำเนินกิจกรรมด้วยเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและผู้ร่วมกิจกรรม ดำเนินกิจกรรมด้วยเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและผู้ร่วมกิจกรรม และดำเนินพัฒนา โครงสร้างสนับสนุนชุมชนของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการปฏิบัติตามแผนเป็นกระบวนการบริหาร โดยรวมทั้งหมดที่มีส่วนสำคัญ ดังที่ เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ (2545, น. 99) กล่าวถึง แนวคิดของเดมมิ่งว่าผู้บริหารระดับสูงต้องมีบทบาทหลายด้าน และการจัดการคุณภาพที่ประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัยหลักการที่เรียกว่า

วงจรคุณภาพ (PDCA) สามารถสรุปได้ว่ากระบวนการบริหาร ในส่วนของขั้นตอนการปฏิบัติ (Do : D) หมายถึง ลงมือเอาแผนไปทำ ซึ่งอาจทำในขอบข่าย เล็ก ๆ เพื่อทดลองดูก่อน การลงมือปฏิบัติ การจัดกระบวนการเรียนรู้ หรือการพัฒนาตนเองอาจทำได้ หลายแบบ แต่ผลที่ได้มากที่สุดมักมาจากการลงมือกระทำอย่างเป็นระบบ

3.3 ด้านการตรวจสอบ (Check) มีการทบทวนวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้วยการกำหนดวิธีการและประเด็นที่จะตรวจสอบให้ชัดเจน มีการทบทวนผลการจัดกิจกรรมและสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสามัคคีของผู้ร่วมวง และมีการทบทวนผลการจัดกิจกรรมและสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีภายในวง ทั้งนี้เนื่องจากตรวจสอบ (Check : C) หมายถึง การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยนำข้อมูลก่อนการดำเนินงานและหลังการดำเนินงานมาเปรียบเทียบกัน อดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, น.8-13) ที่กล่าวว่า การตรวจสอบ/ประเมินผล (Check : C) ในกระบวนการเรียนรู้ หรือการวิจัยที่ผู้เรียน/ ผู้วิจัยต้องการสืบหาข้อเท็จจริง ค้นหาคำตอบ สร้างความรู้ใหม่ ทดลองหรือออกแบบนวัตกรรม การตรวจสอบและการประเมินผลจะต้องมีการสังเกต รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

3.4 ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Act) ควรส่งเสริมให้มีการนำเสนอวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพทุกครั้ง ให้ผู้ร่วมวงสนทนากลุ่ม ได้แสดงความรู้สึกร่วมต่อการร่วมกิจกรรม โดยการใช้เทคนิคการพูดสนทนา การเขียน หรือ การวาดรูปภาพ เพื่อเปิดใจแก่ผู้ร่วมกิจกรรม สอบถามประเด็นที่ยังเป็นประเด็นขัดแย้งและไม่ชัดเจนผ่านเทคนิควิธีการที่เหมาะสม และให้ผู้ร่วมวงสนทนากลุ่ม ได้แสดงความคิดเห็นต่อการพัฒนาโครงสร้างสนับสนุนชุมชนของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายและผู้ร่วมกิจกรรม ทั้งนี้เนื่องจาก แก้ไข (Action : A) หมายถึง การนำวิธีการแก้ไขปัญหาที่ได้ผลหรือประสบสำเร็จมากำหนด เป็นมาตรฐานเพื่อถือปฏิบัติต่อไป แต่ถ้าไม่ได้ผลก็นำไปพิจารณาวางแผนปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ สุทธิชัยวาลย์ (2546, น. 27) กล่าวว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การดำเนินตามแผน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Act) โดยการ

วางแผน การลงมือปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ และหากไม่ได้ผลลัพธ์ตามที่คาดหมายไว้ จะต้องทำการทบทวนแผนการ โดยเริ่มต้นใหม่และทำตามวงจรคุณภาพซ้ำอีก เมื่อวงจรคุณภาพหมุนซ้ำไปเรื่อยๆ จะทำให้เกิดการปรับปรุงงานและระดับผลลัพธ์ที่สูงขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งหลักการดังกล่าวหากนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาจะช่วยพัฒนาบุคลากรและผู้เรียนให้มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและทิศทางการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกัน ดังนั้น ควรที่จะมีการดำเนินการทำงานของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและทิศทางโครงสร้างสนับสนุนชุมชนร่วมกัน การกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคจากการจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จะทำให้การบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพัฒนาไปในแนวทางที่ดีขึ้น

2. จากผลการวิจัยด้านสภาพที่พึงประสงค์ส่งผลต่อทางการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเป็นชุมชนกัลยาณมิตรอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น ควรมีการสนับสนุนส่งเสริมการเป็นชุมชนกัลยาณมิตรให้มีการร่วมมือกันในการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การกำหนดวิธีการและเครื่องมือประเมินผล วิเคราะห์ผลการประเมินและสรุปผลจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การกำหนดผู้รับผิดชอบประเด็นหัวข้อของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การมีวุฒิภาวะความเป็นครูของสมาชิกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่หลากหลาย การแสดงความคิดเห็นสมาชิกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการร่วมรับผิดชอบต่อการจัดชุมชน เพื่อให้การบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีการพัฒนาการเป็นชุมชนกัลยาณมิตรให้ดียิ่งขึ้นไป

3. จากผลการวิจัยด้านปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อทางการบริหารจัดการชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ปัจจัยด้านบุคลากร (Man) เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อ แนวทางการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่ มีความต้องการพิเศษ มากที่สุด ดังนั้น ความสนใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็น ปัจจัยด้านบุคลากร (Man) มีแรงจูงใจ ภาวะการเป็นผู้นำทางการวิชาของผู้บริหารหรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้ บุคลิกภาพและวุฒิภาวะ ของผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้ และ ความเชี่ยวชาญของผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้ บุคลากร (Man) หรือผู้ร่วมวงสนทนากลุ่ม ต้องมีความเป็นกัลยาณมิตรของผู้ร่วมวงสนทนากลุ่ม และ การบริหารจัดการที่เอื้ออำนวยให้เกิด PLC จึงมีส่วนสำคัญที่ทำให้การบริหารจัดการชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีคุณภาพมากที่สุด

4. แนวทางการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ควรใช้ แนวทางการบริหารจัดการด้วยกระบวนการ PDCA ควรกำหนดวัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์ และ เป้าหมายของ PLC ให้ชัดเจน วางแผนออกแบบกิจกรรมและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วย เสริมสร้างความสามัคคีของทีม และช่วยผ่อนคลายผู้เข้าร่วมวงสนทนากลุ่ม ให้เกิดความเป็น กันเอง การจัดหาผู้นำวงสนทนากลุ่ม กำหนดบทบาทให้ชัดเจน จัดเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็น สำหรับผู้นำวงสนทนากลุ่ม รวมไปถึงการนำ ICT มาช่วยในการบริหารจัดการชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพให้มากยิ่งขึ้น จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัยสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ ด้านที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและทิศทางการ ขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกัน ดังนั้น ควรที่จะมีการศึกษาวิจัยใน ประเด็นแนวทางการกำหนดวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แบบมีส่วนร่วม จะทำให้เข้าใจวิธีการในการบริหาร และทำให้การบริหารจัดการชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพพัฒนาไปในแนวทางที่ดีขึ้น

2. จากผลการวิจัยด้านสภาพที่พึงประสงค์ส่งผลต่อทางการบริหารจัดการชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นด้านที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

สูงสุด คือ การเป็นชุมชนกัลยาณมิตร ดังนั้นควรมีการศึกษาวิจัยในหัวข้อกลยุทธ์ในการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยใช้ชุมชนกัลยาณมิตรเป็นฐาน

3. จากผลการวิจัยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อทางการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ปัจจัยด้านบุคลากร (Man) เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อแนวทางการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ มากที่สุด ดังนั้น ควรที่จะมีการศึกษาวิจัยในประเด็น แนวทางการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

4. จากผลการวิจัยแนวทางการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า แนวทางการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ ในขั้นตอนของ การวางแผนออกแบบกิจกรรมและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยเสริมสร้างความสามัคคีของทีม เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการ ดังนั้น ควรมีการศึกษาวิจัยในหัวข้อ แนวทาง/รูปแบบ/เทคนิค หรือกลยุทธ์ในการวางแผนออกแบบกิจกรรมและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยเสริมสร้างความสามัคคีของทีมเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

รายการอ้างอิง

- จารุวรรณ แดงมา. (2563). *สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของครูที่มีต่อการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้าง ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์.
- ไทรรัตน์ จงจิตร. (2546). การบริหาร-นักบริหาร. *รัฐสภาสาร*. 51(5), 127-135.
- ชงชัย สันติวงษ์. (2543). *กลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ปองทิพย์ เทพอารีย์. (2557). *การพัฒนา รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พูนชัย ยาวีราช. (2562). กลยุทธ์การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพต้นแบบเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับ โรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดเชียงราย. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. เชียงราย.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2545). การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว. หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มินตรา ลายสินทิเสรีกุล และปิยพงษ์ สุ่มตติกุล. (2557). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสววิทยาเขตเบญจบูรพา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์.
- โรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล. (2563). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา. โรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล. จังหวัดเชียงราย.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด และ เอกรินทร์ สังข์ทอง. (2557). โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ. วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 25(2), 93-102.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- ศราวุธ แวงธิดาร และคณะ. (2562). การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. นครพนม.
- สมคิด บางโม. (2545). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: วิทยพัฒน์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานฯ.
- เสกสิฐ เล่ากิจเจริญ. (2550). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี เขตเหนือ. (ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพมหานคร.

Gilrane, C.P., M.L. Roberts and L.A. Russell. (2008). Building a Community in which Everyone Teaches, Learns and Reads: A Case Study. *The Journal of Educational Research*. 101(6): 333-351.